

Sovák a Brodský století? Je to vůbec možný?

Název emise: Čeští herci

Den vydání: 7. října 2020

Hodnota aršíku: 64 Kč (o 2 zn.); kat. č. A1091/2

Hodnoty známek:

30 Kč – č. 1091 - Jiří Sovák (1920-2000)

34 Kč – č. 1092 - Vlastimil Brodský (1920-2002)

Výtvarný návrh: Eva Hašková a Jan Maget

Rozměr aršíku: 175 x 116 mm (známek: 44 x 54 mm včetně perforace - tisk na spad)

Druh tisku: OF; **Tisk:** Hradištko, sro.

Textová forma: 6 AP (6x 2 různé známky)

Náklad: 29.000 aršíků

FDC: digitální tisk; **Tisk:** Hradištko, sro.

Náklad FDC: 2.900 sérií

Začnu tím druhým, jako Hajaja uspával generace dětí a tak se vryl do naší paměti, že tohle skvěle vymyšlené slovo je dodnes názvem úspěšného pořadu Českého rozhlasu Dvojka. Zanedlouho, přesně tedy 2. ledna 2021, to bude rovných šedesát (!) let, kdy byla odvysílána první pohádka vyprávěná podmanivým Brodského hlasem, orámovaná znělkou, kterou na flétnu zahrál Václav Žilka. Škoda, že vám ji tady nemohu líp připomenout, ale když se trochu zamyslíte, třeba se vám vybaví! (a když ne, najdete ji na YouTube, nebo si

večer v sedm pusťte rádio a zavzpomínejte si...). Ovšem to byla sice slavná, ale zdaleka ne jediná tvář Vlastimila Brodského! Hercem byl celý život a my ho znali z dlouhatánské řady filmů, televizních inscenací a ti šťastnější i z divadelních rolí. Vždyť už jako šestnáctiletý hrál ve slavném filmu V+W Svět patří nám! Po válce v Nezbedném bakaláři, kterého dodnes televize občas opakuje, mně se vryl do paměti v depresivním filmu Transport z ráje o terezínském ghettu podle povídky Arnošta Lustiga, a pak samozřejmě v Rozmarném létu, Rodácích, Skřiváncích, Vlacích ... ten seznam by byl dlouhý a všude byl výborný, ať šlo o věc dramatickou, veselou nebo tragikomickou. Taky se mi líbilo, že přes svoje smutné vzezření to musel být alespoň tak trochu playboy, vždyť si ho vzala největší krasavice našeho filmu Jana Brejchová! To manželství nakonec nedopadlo dobře, ženu mu odloučil jeho kamarád a kolega z divadelní šatny Jaromír Hanzlík, ale nedlouho před tím jsem se s Vlastimilem Brodským osobně seznámil. Byl jsem snad ve druhém ročníku Vysoké školy zemědělské, zvané Hnojárna, a přátelil se s krásnou zpěvačkou z divadla Semafor. Bydlela v řadovém domku na Norbertově, v ulici s roztomilým názvem U Andělky. A ve vedlejším domečku bydleli Brej-

chová a Brodský s malou dcerou Terezou. A protože se sousedi umělci často navštěvovali, měl jsem příležitost se s panem Brodským několikrát setkat a musím říct, že i v civilu byl prostě okouzující. Dokonce nás jednou pozval na svou chalupu na Slunečné, kde nám ukázal svou vzorně uklizenou dílnu s pečlivě vyrovnanými krabicemi s věcmi, včetně té slavné s nápisem: Provázký velmi krátké – k ničemu už nepoužitelné. Ale jak jsem řekl, trvalo to jen krátce, protože pak se rozváděli a odstěhovali a dům od nich koupil loutkář Miloš Kirschnr s manželkou Helenou Štáchovou, s nimiž byla taky legrace, ale to už do vzpomínky na Vlastimila Brodského nepatří. Na známce je vyobrazen se svým jezevčíkem, jmenoval se Hugo a chodil s ním snad všude. V poslední den už ale jistě ne, to chtěl pan Brodský být sám, když se rozhodl vzít si život... (což mimo chodem v jeho případě beru jako statečnost...).

Známka je v levém horním rohu opatřena novým hologramem České pošty, což pohobí překvapivě – dosud na žádné hologram nebyl. Je to ale v podstatě nouzové opatření: Autoři výtvarné předlohy Eva Hašková a Jan Maget udělali chybu v letopočtu Brodského úmrtí, místo 2002 uvedli 2008 (bylo by hezké, kdyby to byla pravda!) a nikdo si toho nevšiml v průběhu výroby i výrob, dokonce ani jeho děti, když schvalovaly výtvarný návrh. Aršík byl vytištěn a připraven k expedici, když si to konečně někdo uvědomil. Co teď s tím? Skartovat? Naštěstí v tiskárně Hradištka stihli tenhle „překlep“ zakrýt hologramem, který na stejné štěstí má rozměr pro tenhle účel akorát, takže chyba byla odstraněna a emise mohla vyjít včas. Že to tak bylo si můžete ověřit snadno – stačí se na známku podívat zezadu proti světlu a uvidíte letopočty 1920/2008. Upozorňuji na to, protože nelze vyloučit, že se najdou podnikavci, kteří se pokusí hologram odstranit a výsledek pak nabízet jako raritu, půjde však jen o známku poškozenou...

Druhá hodnota je věnována Jiřímu Sovákovi, rovněž geniálnímu herci, a i s tím jsem se kdysi měl příležitost setkat. Hnojárnu jsem sice trpělivě studoval (nakonec mně nic jiného nezbývalo, kvůli кадровému profilu taťka mě jinak ani nevzali), ale jako každéj romantickéj kluk jsem pošilhával po lehčích múzách a přihlásil se i na FAMU, na dokumentární film. Abych měl nějakou praxi, pracoval jsem jako brigádník v Krátkém filmu, jako asistent produkce, jinými slovy poskok pro všechno. A jednou mě můj šéf, slavný producent Miloš Čálek (velmi originální postava!) poslal vrátit občanský průkaz jakémusi panu Schmitzerovi (to měl napsané v té občance) někam na Letnou, snad do Kostelní ulice, přesně už si nevzpomínám. Vcelku bez zájmu jsem zazvonil – a otevřel mi ten slavný herec Sovák! Moc řečí asi neměl v plánu poslíčkovi věnovat, ale když viděl, jak na něj vyvalené koukám, zželelo se mu mě a trochu se mnou poklábosil, asi

abych měl nějakéj zážitek. Pak jsem se s ním na různých natáčecích setkal víckrát, ale tohle první překvapení a mladistvé okouzlení to už nepřekonal.

Sovák byl původním povoláním číšník, však byl taky z hospodské rodiny, bydleli v Praze Na bojišti, nedaleko slavného hostince U kalicha, kde se Švejk chtěl po válce v šest hodin sejít se sapérem Vodičkou. Sovák ale brzy dal tomuhle povolání vale a dal se k divadlu. Neměl přitom na různých uplátno, musel si přivydělávat v různých dělnických profesích, dokonce prý i v kameolomu! (tedy jestli si to se svým pověstným humorem nevymyslel). Nakonec se uchytil v divadle E. F. Buriana a pak už to šlo skvěle. Seznam jeho divadelních, filmových a televizních rolí je předlouhý, z těch prvních si ho možná vybavíte v Plaveckém mariáši, mně se líbil ve Florenci 13,30 (s Bekem, samozřejmě), ve Smrti v sedle, nezapomenutelné jsou Dařbuján, Kocour, Uspoušená libra (!), Bohouš, Marečku, Zítva vstanu (ač komedie, tam hrál chvíli až mrazivě) ...

Na známce drví v rukách vykulené kotě, to jsem ani nevěděl, že je měl rád, ale asi ano, vždyť třetí díl jeho pamětí se jmenuje Už mám vydivino aneb Život s kočkou. Byl to opravdový bard a člověku se ani nechce věřit, že tu už dvě desítky let není...

Aršík je zdařilý – a úplně jiný než ten předchozí. Téma je spravedlivě rozděleno mezi tvorbu divadelní a filmovou, a ta filmová je přenesena i do kresebné výzdoby obou obálek dne vydání. Ty jsou přitom jiné, než jsme byli zvyklí – Jaroslav Štefek z Tiskárny Hradištka je sehnal až v Itálii, zezadu mají trošku odlišný stříh a rozměr chlopně a povrch jejich papíru je méně strukturovaný – tedy česky méně hrbolatý. To výborně svědčí digitálnímu tisku, do něž byl navíc zakomponován stochastický rastr, takže je radost prohlédnout si výzdobu zvětšovací sklem. Jedinou nepatrnou muškou je příliš tvrdý polymer, z něž jsou zhotovena razítka na FDC, což se odráží v podobě jejich otisků. Víím, že není snadné vhodný materiál sehnat, možná ho ani nikdo u nás nevyrobí, ale když už jde o tak slavnostní věc, jakou jsou obálky dne vydání, stálo by to za trochu experimentování. Ale, jak jsem předeslal, jde o pižičku tak nepatrnou, že možná nestálo za to o ní vůbec mluvit.

Co říci závěrem? Stejně jako u Známeček na známce a Motýlů, i v případě Herců jednoznačně – dobrá práce!

PRAHA 7. 10. 2020

PRAHA 7. 10. 2020

FDC

FDC

